

e-Devlet Uygulamaları-I

e-Devlet Uygulamalarına Giriş

› Yönetimde Değişim ve e-Devlet

Yönetimde Değişim ve e-Devlet

- › “Bilgi ve iletişim teknolojilerinin kontrol, gözetim, iletişim ve bilgi yönetimi yollarıyla kamu yönetimlerinin örgüt içi çalışma mekanizmalarını ve dış ilişkiler düzenini derinden etkileme potansiyeline sahip oldukları kabul edilmektedir (aktaran Balcı, 2016, s.320, Snellen, 2002:,s.183).
- › “Bilgi ve iletişim teknolojileri yardımıyla, hizmetlerin elektronik ortama taşınması, bazı gereksiz süreçlerin ortadan kaldırılması ve devlet-vatandaş ilişkilerinde yeni bir aşamaya geçilmesi söz konusudur” (Balcı, 2013, s.321).

Yönetimde Değişim ve e-Devlet

- › “e-Devlet uygulamaları, kamu kurumlarını daha etkin ve verimli bir tarzda yeniden yapılandırarak onları karmaşık ve yetersiz bir görünümünden kurtarmaktadır.
- › Bu uygulamalar, özellikle, bilgi ve iletişim teknolojileri aracılığıyla devlet bilgi ve hizmetlerinin daha iyi bir biçimde sunulmasını ve bu yönde kamu yönetiminin geliştirilmesini amaçlamıştır” (Yıldırım, 2015, s.1).

Yönetimde Değişim ve e-Devlet

- › “e-Devleti, sadece kamu hizmetlerinin performans ve verimliliğini geliştirmenin değil, fakat aynı zamanda siyasal sürece ve yapıya yeni bir biçim vermenin, yurttaşlarla karşılıklı etkileşime geçmenin bir aracı olarak görmek de mümkündür” (Yıldırım, 2015, s.1).
- › “Gerçek anlamıyla e-Devlet, kısa vadeli, basit ve dar kapsamlı bir girişimi değil; zamana yayılmış, karmaşık, geniş kapsamlı ve zahmetli bir yaklaşımı içerir” (Yıldırım, 2015, s.14).

Yönetimde Değişim ve e-Devlet

- › “e-Devlet, yurttaş odaklı bir projeyi hayata geçirmeye yönelik bilinçli bir çabayı ifade eder. Bu nedenle, o, mevcut durumu sürdüren etkisiz bir araç olarak değil, fakat ilişkilerin yurttaş temelinde yeniden formüle edilmesini öngören projenin önemli bir unsuru olarak bilgi ve iletişim teknolojilerinin kullanımını gerektirir” (Yıldırım, 2015, s.14).
- › “Kamu yönetiminde modernleşme ve yeniden yapılanma çalışmalarının kilit kavramlarından biri olarak nitelendirilen e-devlet, kamu yönetimlerinin bilgi toplumunun olanaklarını kullanmasında en önemli kilometre taşı oluşturduğu yönünde genel bir görüş oluşmaya başladığı gözlemlenmektedir”(Şahin, 2016, s.33).

Yönetimde Değişim ve e-Devlet

	Bürokratik paradigma	e-Devlet paradigması
Odaklanma	Üretimde maliyet verimliliği	Kullanıcı tatmini ve kontrolü, esneklik
Süreçle ilgili örgütlenme	işlevsel rasyonellik, departmanlaşma, dikey hiyerarşik kontrol	Yatay hiyerarşi, ağ örgütlenmesi, bilgi paylaşımı
Yönetim ilkesi	Kural ve emirlere göre yönetim	Esnek yönetim, merkezi koordinasyona dayalı departmanlar arası takım çalışması
Liderlik tarzı	Emir ve kontrol	Kolaylaştırma ve koordinasyon, yenilikçi girişimcilik
İç iletişim	Yukarıdan aşağıya, hiyerarşik	Merkezi koordinasyona dayalı çok yönlü ağlar, doğrudan iletişim
Dışarıyla iletişim	Merkezileşmiş, biçimsel, sınırlı kanallar	Bilimsel ve biçimsel olmayan ve hızlı geribesleme, çoklu kanallar
Hizmet sunum tarzı	Yazılı tarz ve kişilerarası etkileşim	Elektronik alışveriş, yüz yüze olmayan etkileşim (şimdiye kadar)
Hizmet sunum ilkeleri	Standartlaşma, tarafsızlık, eşitlik	Kullanıcıya göre kişiselleşme

Kaynak: aktaran Yıldırım, 2015, s. 88 (Ho, 2002, s.437).

Yönetimde Değişim ve e-Devlet

- › “e-devlete geçiş sürecinin bir değerlendirmesini yapmak gerekirse bu süreçte etkin olan faktörleri birkaç noktada özetlemek mümkündür:
 - Birincisi, sanayi toplumunda hakim olan refah devleti anlayışının bilgi toplumundaki kamusal ihtiyaçlar cevap veremez duruma gelmesidir.
 - İkincisi, refah devletinin bunalımına çözüm olarak ortaya çıkan yeni sağ ve neo-liberal politikalarla birlikte kamu yönetiminde bilgi toplumu koşullarına uygun şeffaf, hesap verebilir, sorumlu, etkin ve vatandaş odaklı yönetim anlayışına zihinsel olarak geçiş süreci ve bununla ilişkili olarak kamu yönetiminin her alanında reforma ihtiyaç duyulmasıdır. Bu bağlamda yeni sağ politikaları ile öne sürülen yönetim, yeni kamu yönetimi ve e-devlet” vb. yönetim biçimlerinin ülkeler tarafından kabul görmesi de e-devlete geçiş sürecini hızlandırmıştır.

Yönetimde Değişim ve e-Devlet

- › “e-devlete geçiş sürecinin bir değerlendirmesini yapmak gerekirse bu süreçte etkin olan faktörleri birkaç noktada özetlemek mümkündür:
 - Üçüncüsü, Dünya Bankası, OECD, Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP), Avrupa Birliği, IMF, Dünya Ticaret Örgütü gibi uluslararası örgütler; kendilerine üye ya da üyeliğe aday ülkeleri hakimiyet alanlarındaki kamu yönetimi sistemlerini etkin devlet ve yönetim esasına dayalı reformlar ile ilişkili olarak e-devlet girişimlerine başlama konusunda ülkelere krediler vererek e-devlet projelerini desteklemesidir. E-Avrupa ve e-Avrupa+ girişimleri bunların başında gelmektedir.
 - Dördüncüsü ise, tüm reform alanlarında olduğu gibi e-devlete geçiş sürecinde de uluslararası ve ulusal düzeyde yaşanan eşbiçimsellik baskılarıdır. Bu baskılar zorlayıcı, normatif ve taklitçi benzeşim şeklinde ortaya çıkmıştır” (Şahin, 2016, s.38-39).

Yönetimde Değişim ve e-Devlet

- › “... e-devlet uygulamaları sonucu maliyetlerde düşme, hizmetlerde çabukluk, yolsuzluğun önlenmesi, vatandaşların kamu sektörü ile ilgili bilgilere daha geniş bir şekilde ulaşımı, kamu örgütlerinde yenileşme, açıklığın ve hesap verebilirliğin artması, otoriter eğilimlerin azaltılması, sivil toplumun ve demokrasinin güçlendirilmesi gibi pozitif değerlere ulaşılması mümkündür (Haque, 2002, s.231-2). Kamu hizmetlerine online bağlantı sağlanabilen herhangi bir yerden ve günün 24 saati ulaşabilmek söz konusu olabilecektir” (Balcı, 2013, s.323).

Yönetimde Değişim ve e-Devlet

- › “Enformasyon teknolojisinin kamu hizmetlerinde de kullanılması kamudaki personel yapısını da derinden etkileyebilecek potansiyellere sahiptir. Düşük yetenek gerektiren alt kademe memurlarına ve orta düzey yöneticilerine bu uygulamalar sonucu devlerin daha az gereksinim duyacağı söylenebilir.
- › Ancak, öte yandan da programlama, sistem analizi, yardım masaları gibi alanlarda çalışacak enformasyon teknolojisi uzmanlarına daha fazla gereksinim duyulacağı açıktır (Borins, 2002, s.202). Bu ise kamu sektörü personel yapısının ve çalışma kültürünün değişmesi anlamına gelmektedir” (Balci, 2013, s.322).

Kaynakça

- Balcı, A. (2013). “e-Devlet: Kamu Yönetiminde Yeni Perspektifler, Fırsatlar ve Zorluklar” içinde Der. A. Balcı, A. Nohutçu, N.K. Oztürk ve B. Coşkun, *Kamu Yönetiminde Çağdaş Yaklaşımlar*, 3. Baskı, Ankara: Seçkin, s.318-338.
- Örselli, E. ve Taşpınar, Y. (2016). “E-Devlet Fırsatlar ve Tehditler Bağlamında Bir Analiz” içinde (Der.) Şahin, A. ve Orseli, E. *Teoriden Uygulamaya E-Devlet*. 2. Baskı. Konya Atlas Akademi, s.1-34.
- Şahin, A. (2016). *Türk Kamu Yönetiminde Yapısal Dönüşüm ve E-Devlet*. 3. Baskı. Konya: Atlas Akademi.
- Yıldırım, M. (2015) e-Devlet ve Yurttaş Odaklı Kamu Yönetimi. 4. Basım. Ankara: Nobel.